

# **Maria Jesús Izquierdo: “Els fills són de la societat i, per tant, la maternitat s’hauria de remunerar”**

Maria Jesús Izquierdo (Benamira, Sòria, 1945) és una veterana de la lluita feminista i es mostra crítica, fins i tot, amb alguns corrents del mateix feminisme. CRÍTIC l'entrevista per parlar a fons de l'estructura social, les desigualtats i la democratització de la cura.

Saioa Baleztena / @SaioB

**Maria Jesús Izquierdo** (Benamira, Sòria, 1945) és una veterana de la lluita feminista i es mostra crítica, fins i tot, amb alguns corrents del mateix feminisme. Aquesta doctora en economia i en sociologia qüestiona l'efectivitat de les campanyes contra la violència masclista, i apunta al maltractament econòmic com a principal font de discriminació. Després de dècades analitzant el repartiment del treball, els salaris, la conciliació o l'accés als càrrecs directius conclou, sense embuts, que el sexisme és sistèmic i té en el capitalisme el seu origen. CRÍTIC l'entrevista per parlar a fons de l'estructura social, les desigualtats i la democratització de la cura.

## **Comencem parlant de maternitat: on és el límit entre el desig de ser mare i la imposició social?**

No em sembla malament que les societats estimulin el desig de tenir criatures. Això sí, sóc molt crítica amb la manera com es construeix la funció materna i paterna. Tenir criatures és creure en el futur. Un crit d'esperança. Els fills vénen a calmar la passió de l'amor que, de vegades, podria ser autodestructiva. Tenen un efecte pacificador. El problema és en quina mesura se suposa que tenir criatures és només cosa de dones.

## **Vostè reivindica l'ús del concepte 'procreació', en comptes de 'reproducció'. Per què?**

Perquè la reproducció és un índex malaltís. Som dones, però no tenim les criatures soles. No reproduïm, sinó que contribuïm a generar una vida nova i diferent. La reproducció és una sobredimensió de la funció materna; parlar de procreació, en canvi, és fer baixar els fums. De fet, diversos estudis indiquen que, quan l'home participa en la cria de les seves criatures, automàticament, baixa el seu nivell de testosterona. Bé, és evident que la presència dels pares és imprescindible.

## **Cal més reconeixement de la funció paterna?**

Aquesta és una de les qüestions més greus de la cria. Em preocupa que en el discurs dominant, també del feminisme, no es promogui la consciència de l'existència d'una funció paterna específica. Una funció que pot ser exercida per un home o per una dona, però que ha de ser diferent de la materna. La maternitat va lligada a la cura, i la paternitat, a l'acceptació i l'obediència de la llei. En majúscules. Com a pacte de convivència entre la ciutadania. És imprescindible transmetre a les criatures els límits, i, actualment, no s'està fent.

## **S'hauria de pagar la maternitat?**

Els fills són de la societat; per tant, és clar que sí.

“La maternitat va lligada a la cura, i la paternitat, a l’acceptació i l’obediència de la llei”

**Les dones compaginem la cria amb la feina; però, tot i així, són moltes les que han de renunciar a la seva carrera professional.**

Si alguna debilitat tenen les ciències socials, és que no tenen capacitat predictiva. Per tant, de vegades el que diem no és una previsió, sinó una incitació política. Sento que hi ha forces en direcció oposada. Hi ha un salt cap endavant fugint de les limitacions econòmiques estructurals. Un indicador clar és que es gasten tanta energia en la lluita contra la violència masculista i es dediquen tan pocs recursos contra el maltractament econòmic envers les dones. Que alhora no és més que la forma de maltractament que està en l’arrel de la violència.

**Quines serien les mesures més urgents?**

La inversió en qüestions elementals com ara la conciliació d’homes i dones en les tasques de cura o la inversió en guarderies de qualitat, per exemple. Aquestes són solucions efectives, perquè la relació entre les guarderies de qualitat i l’autonomia econòmica de les dones és evident i està provada.

**Els permisos de maternitat i de paternitat, però, són una font de desigualtat. Si les dones tenim 16 setmanes de permís, els homes en tenen només 4...**

Cal que els permisos de maternitat i de paternitat siguin obligatoris i alternatius. D’aquesta manera es garantiria que les dones no fossin les úniques responsables en les cures dels infants. Les criatures requereixen un vincle afectiu en els primers dies de vida, en què els homes hi han de ser.

**Fins a quin punt és el capitalisme qui promou les tasques productives per als homes i les reproductives per a les dones?**

Vivim en una doble confrontació de classe. D’una banda, els interessos dels empresaris estan contraposats als interessos dels treballadors i de les treballadores; però, de l’altra, tenim una contraposició clara entre homes i dones. És a dir, si el patriarcat estimula que els homes acceptin l’explotació, és a causa de la transferència de riquesa que les dones els fem amb el nostre treball. Per tant, el benestar o la riquesa dels homes acaba sent oposat al de les dones.

**Quines conseqüències té la normativa en matèria fiscal sobre les dones?**

Tendeixen a familiaritzar els drets en comptes d’individualitzar-los. La normativa fiscal permet la declaració de la renda conjunta, a través de la qual les dones deixem d’ingressar prop de 2.700 milions d’euros l’any. Estem subvencionant el patriarcat. I el més greu és que aquest no és un debat polític obert. Ni de dretes ni d’esquerres. Em sembla inadmissible.

**Vostè afirma que sense la divisió sexual del treball aquest model no existiria.**

El problema principal és que una dona pot tenir una feina remunerada però la seva obligació segueix sent la cura de la família. Tenim una estructura social que perjudica les dones i la societat en el seu conjunt, donant lloc a situacions de maltractament: és absolutament comprensible que una dona que es veu obligada a cuidar de la família, renunciant per complet al seu pla de vida, experimenti sentiments d’hostilitat que es tradueixin en males pràctiques de cura. La divisió del treball és molt

barata en termes de cost econòmic i molt cara en termes de benestar personal.

“Estem subvencionant el patriarcat. I el més greu és que aquest no és un debat polític obert”

### **Com afecta l'estructura social la desigualtat de gènere?**

Vivim en una societat que privatitza l'atenció de les persones amb dependència. La Constitució espanyola diu que els ciutadans tenim el dret i el deure de treballar, d'escollir professió i d'obtenir ingressos suficients per cobrir les nostres necessitats i les de la família. Per tant, l'Estat responsabilitza les cures a les famílies actuant de manera residual...

### **Aprofundim en el tema de les cures. El pagament d'aquestes tasques seria una alternativa?**

Cal una intervenció democràtica que compti amb una combinació d'alternatives. La cura és una activitat recíproca, i cal cuidar el cuidador. No podem oblidar que tothom necessita ser atès i tothom pot contribuir d'alguna manera en el benestar dels altres. El que és clar és que la cura és un dret universal. La precarietat i la vulnerabilitat humana requereixen respostes de caràcter col·lectiu.

### **Quina és la interdependència entre les activitats domèstiques i el treball remunerat entre homes i dones?**

Som davant d'una situació de resolució difícil. Quan un home és contractat en una feina, l'empresari contracta un equip, no una única persona. Contracta el professional i la dona que l'anima i fa de palanca perquè sigui eficient a la seva feina. En canvi, quan un empresari contracta una dona, sovint amb criatures, l'empresari contracta una dona que, quan tanca la porta de la feina, ha de continuar amb les tasques de la criança i de la llar. Això crea una situació de desigualtat objectiva.

“Per democratitzar les cures, calen mesures repressives i estímuls positius”

### **Com es pot revertir aquest model?**

La solució és la resposta política radical: el lesbianisme com a opció política, i no com a orientació sexual. Si totes les dones ens féssim lesbianes i abandonéssim les tasques de la cura, revertiríem el capitalisme. El que passa és que tindria un cost personal molt elevat. I, personalment, no m'en fio de les lluites que requereixin màrtirs perquè donen una superioritat moral que alimenta el totalitarisme.

### **Com es poden democratitzar les cures?**

Per nassos. Com s'ha abaixat la velocitat a la carretera? Amb multes a punta pala. Amb la mateixa voluntat política, la democratització de les cures seria viable. Calen mesures repressives i estímuls positius.